

EDİTÖRLÜK NOTU

Ülkelerin araştırma kalitesi ve etkinliğinin belirlenmesi için, akademik araştırma birimlerinin üretimlilik ve kalitenin ölçümü ve değerlendirilmesi çalışmaları, sürdürülecek bilimsel araştırmalara yeterli kaynakların sağlanmasında ve ayrıca akademik işe alma ve yükseltmelerde önem kazanmıştır. Bilimsel yayın göstergeleri başlığı altında tanımlanan bu çalışmalar; başlıca çeşitli kategorilerde toplanmış bilim dallarında (Institute of Scientific Information-Thomson, Philadelphia, ABD, tarafından sınıflandırılmış) üretilen yayın sayısı, bu yayınlara yapılan atıf sayısı ve dolayısıyla etki değeri, dünya bilimine katkı oranı, yayın üreten kamu ve özel sektörün payları ve uluslararası ortak yazarlık şeklinde tarif edilen çok yazarlı araştırmaları kapsamaktadır.

TÜBİTAK-ULAKBİM Müdürlüğü tarafından yürütülmüş bu çalışmada Türkiye'nin Bilimsel Yayın Göstergeleri 1981-2006 dönemini kapsayacak şekilde sunulmuştur. Kullanılan veriler Web of Science (ISI-Thomson) veri bankasından alınmıştır. (Ek1) Konu kategorileri sınıflaması; 106 ayrı alt alan tanımlaması veya bunların kendi aralarında birleştirilerek oluşturulmuş 24 bilim dalı şeklindedir. (Ek2) Her iki grupta da ISI-Thomson gruplaması olup, TÜBİTAK-ULAKBİM çalışma grubunca ayrıca bir konu kategorisi gruplaması yapılmamıştır. Doküman tipi olarak makale (article), inceleme (review) yazıları ve notlar (notes) seçilmiştir.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye ve dünya bilimine katkı koyan her türlü kamu ve özel kuruluşların, bilgi üretim ve dünya bilimine katkı gösterme oranının ölçülmesinde, ülke ihtiyacına göre öncelikli bilim dallarının belirlenmesinde ve hatta göreceli olarak yeterli gelişmişlik düzeyine gelememiş bilim alanlarının saptanmasında önemli ipuçlarını ortaya koymaktır. TÜBİTAK-ULAKBİM, yapılan bu çalışmanın sonuçları ile ilgili herhangi bir yorum getirmemiş, sadece ilgili kuruluşların ve konu uzmanlarının kendi bakış açılarıyla yapacakları değerlendirmelerde kullanabilmeleri için gerekli veri topluluğunu sağlamıştır. Şüphesiz bu konudaki bilgiler hergün güncellemeye muhtaçtır. Zaman içerisinde kullanıcılardan gelen istekler ve öneriler doğrultusunda TÜBİTAK-ULAKBİM bu konudaki çalışmaları yenileyerek sürdürecektir.

Türkiye Bilimsel Yayın Göstergeleri (I) 1981-2006: isimli bu çalışma 7 ana bölümden oluşmaktadır.

Türkiye Bilimsel Yayın Göstergeleri (1981-2006): Genel Toplamlar ve Karşılaştırmalar **Bölüm 1** kapsamında 8 ayrı alt başlık halinde sunulmuştur. Dünya bilimsel yayın üretiminde üst sıralarda yer alan Türkiye dahil 28 ülke ve Latin Amerika, Asya-Pasifik (Japonya dahil), Asya-Pasifik (Japonya hariç), Avrupa Birliği, OECD ülkeleri ve bütün ülkelere ait (dünya toplamı), 1981-2006 yılları arasında bütün bilim dallarında üretilen toplam yayın sayısı (YS), dünya toplamındaki katkı oranı (KO) ve yayınlara yapılan toplam atıf sayısı (TAS) ve etki değerleri (ED) birinci alt başlıkta sunulmuştur. Türkiye'nin 24 bilim dalında ve daha ayrıntılı konu kategorilerinin tanımlandığı 106 alt alan başlığı altında ürettiği yayın sayısı, aldığı atıf sayısı ve etki değerleri 2. ve 3. alt başlık kapsamında sunulmuştur. Dördüncü alt başlıkta, Türkiye dahil 28 ülke, 5 ayrı ülkeler grubu ve dünya toplamına ait **yıllık** yayın sayısı, atıf sayısı, etki değeri ve katkı oranları; 5. ve 6. alt başlıklar altında Türkiye'nin 24 bilim dalında ve 106 alt alan başlığı altında **yıllık** toplam ürettiği yayın sayısı, aldığı atıf sayısı ve bu yayınlara ait etki değerleri verilmiştir. Yedinci alt başlık kapsamında **5 yıllık dönemler** halinde Türkiye dahil 28 ülke, 5 ülke grubu ve dünya toplamına ait yayın sayıları, atıf sayıları, etki değerleri ve katkı oranları verilmiştir. Sekinci alt başlık Türkiye'nin 24 bilim dalında ve daha ayrıntılı olarak konu kategorilerinin belirlendiği 106 alt alan kapsamında ürettiği yayın sayısı, atıf sayısı ve etki değerleri **5 yıllık dönemler** halinde sunulmuştur.

Bölüm 2, Türkiye Kurumları Bazında Bilimsel Yayın Göstergelerini kapsamakta ve 6 alt başlıktan oluşmaktadır. İncelenen 80 kuruluşu devlet ve vakıf üniversiteleri, Kara, Deniz, Hava Harp Okulları ve TÜBİTAK oluşturmaktadır. Bu kuruluşların bütün bilim dallarında ürettikleri yayın sayıları, atıf sayıları ve etki değerleri birinci alt başlık altında; 24 bilim dalında ürettikleri yayın sayıları ve bu yayınlara yapılan toplam atıf sayıları ile etki değerleri verileri ise ikinci alt başlık kapsamında sunulmuştur.

Kurumların bütün bilim dallarında ve ayrıca 24 bilim dalında **yıllık** ürettikleri yayın sayısı, atıf sayısı ve etki değeri verileri 3. ve 4. alt başlıklar kapsamında; **5 yıllık dönemler** halindeki yayın sayısı, atıf sayısı ve etki değeri verileri ise 5. ve 6. alt başlıklar altında sunulmuştur. 3., 4., 5. ve 6. alt başlıklar geniş hacimleri nedeniyle ULAKBİM web sayfasında ayrıntılı olarak kullanıcının hizmetine sunulmuştur.

Türkiye Genel Atıf Göstergeleri **Bölüm 3** kapsamında 5 alt başlık halinde düzenlenmiştir. Birinci ve ikinci alt başlıklarda Türkiye'nin bütün bilim dalları ve 24 ayrı bilim dalları bazında, atıf yapılan yayın sayıları ve yapılan atıf sayıları "kendine atıflar dahil" ve "kendine atıflar hariç" şeklinde gruplandırılarak sunulmuştur. Her iki atıf türüne göre etki değerleri de kullanıcının anlamlı karşılaştırmalar yapabilmesi amacıyla hesaplanarak verilmiştir. Üçüncü alt başlıkta Türkiye'nin 24 ayrı bilim dalında **yıllık** bazda atıf yapılan yayın sayısı, yukarıda da belirtildiği üzere iki ayrı grupta aldığı atıf sayıları ve bunların etki değerleri verilmiştir. Dördüncü ve beşinci alt başlıklarda, özellikle atıf yarı ömrü açısından daha sağlıklı değerlendirmelerin yapılmasına olanak sağlamak amacıyla **5 yıllık dönemler** halinde Türkiye'nin hem bütün bilim alanlarında ve hem de 24 ayrı bilim dalında aldığı atıf sayıları, atıf yapılan yayın sayıları ve etki değerleri gösterilmiştir.

Türkiye'nin Enstitü/Kurumlar Bazında Atıf Göstergeleri **Bölüm 4** kapsamında sunulmuştur. Tüm bilim alanlarında ve ayrıca 24 bilim dalında en çok yayın yapan 80 kuruma ait atıf göstergeleri birinci ve ikinci alt başlıklar kapsamında verilmiştir. Bu iki başlıkta alınan atıf sayıları kendi kendine yapılan atıflar ve dışarıdan yapılan atıflar şeklinde gruplandırılmıştır. Her kurumun bütün bilim dallarında aldığı toplam atıf göstergeleri **yıllık** bazda olmak üzere ayrıntılı dökümü dördüncü alt başlıkta; bütün bilim dallarında kurumların **5 yıllık dönemler** halindeki atıf göstergeleri beşinci alt başlık içerisinde; 24 bilim dalı düzeyinde **5 yıllık atıf göstergeleri** ise altıncı alt başlık altında verilmiştir. Çok fazla tablo içeren Bölüm 4'e ait 2., 3., 4., 5. ve 6. alt başlıkların içerikleri ULAKBİM web sayfasında kullanıcılara sunulmuştur.

Bölüm 5 Türkiye'nin Yayın İşbirliği Analizi sonuçlarını içermektedir. Bölüme ait birinci ve ikinci alt başlıkta Türkiye adresli kurumların bütün bilim dallarında ve ayrıca 24 bilim dalında 1981-2006 döneminde **yıllar** itibarı ile birbirleriyle yaptıkları ortak yazarlı yayınların sayısı sunulmuştur. Üçüncü alt başlıkta Türkiye'nin 42 ayrı ülke ile bütün bilim dalları bazında yaptıkları ortak yazarlı yayınların sayısı **yıllık düzeyde** verilmiştir. Gene 42 ülke ile 24 ayrı bilim dalında yapmış oldukları ortak yazarlı yayın sayıları ise **yıllık olarak 4. alt başlık kapsamında sunulmuştur. Kapsamlı olan bu 4. alt başlık içeriği ULAKBİM web sayfasında kullanıcıya sunulmuştur.**

Bölüm 6'da Dergi Etki Değerleri (DED) Oranlarına Göre Belirlenen 247 Konu Kategorisinde Türkiye Bilimsel Yayın Göstergeleri 2 alt başlık halinde hazırlanmıştır. ISI-Thomson veri tabanında İngilizce olarak verilen konu kategorileri olabildiğince Türkçe'ye çevrilmeye çalışılmışsa da, konuların uzmanlarına daha fazla yardımcı olunması amacıyla konu kategorileri ekte hem İngilizce ve hem de Türkçe liste halinde verilmiştir. Bu bölümün birinci alt başlığı kapsamında Türkiye'nin 1981-2006 döneminde bütün bilim dallarında ve DED konu kategorilerine göre yaptıkları toplam yayın sayısı, atıf sayısı ve yayın başına toplam atıf sayısı verileri sunulmuştur. İkinci alt başlık kapsamında DED konu kategorilerine göre Türkiye'nin ürettiği yayın sayısı, atıf sayısı ve yayın başına atıf sayısı (etki değeri) **her yıl için** ayrı ayrı yer almaktadır. Bu alt başlık geniş içeriği nedeniyle ULAKBİM web sayfasında sunulmuştur.

Web of Science (WoS) Veri Tabanında Sosyal ve Beşeri Bilimler Atıf İndeksinde Türkiye'nin Bilimsel Yayın Göstergeleri **Bölüm 7'**de 4 ayrı başlık halinde sunulmuştur. Birinci ve ikinci alt başlıklar sırasıyla Türkiye'nin A&HCI kapsamındaki tüm bilim alanları için **yıllık** ve **5 yıllık dönemler** bazında ürettiği yayın sayısı, atıf sayısı ve etki değeri verilerini kapsamaktadır. Üçüncü ve dördüncü alt başlıklar altında ise Türkiye'nin SSCI kapsamındaki tüm bilim alanları için sırasıyla **yıllık ve 5 yıllık dönemler** halinde ayrı ayrı olmak üzere ürettiği yayın sayısı, atıf sayısı ve etki değeri verilerini içermektedir.

Türkiye adına Türk ve dünya bilimine katkı sağlayan her kuruma ve her kişiye faydalı olması umuduyla,